

PTE Bölcsészettudományi Kar

Szépművészeti
Múzeum Antik
Gyűjtemény, Éós

Versenyfelhívás a 2018–2019-es tanévre *Hyperión* Országos Tanulmányi Verseny a görög-római kultúráról

A 2018-19-es tanévben a Pécsi Tudományegyetem Klasszika Filológia Tanszéke és a Szépművészeti Múzeum Antik Gyűjteménye közösen hirdeti meg a *Hyperión* Országos Tanulmányi Versenyt. A kompetenciafejlesztő művelődéstörténeti versenyre az **ókori görög és római kultúra** iránt érdeklődő **középiszkolába** és az általános iskola **felső tagozatába** járó diákok jelentkezését várjuk.

A 2018–19-es tanévben a *Hyperión* tanulmányi verseny tárgyköre:
Versenyzők és versenyek a görög-római kultúrában

Ez a téma az Antik Gyűjtemény 2018. október végén megnyíló új állandó kiállításán is szerepelni fog.

A versenyt korcsoportok szerint hirdetjük meg, három kategóriában.

1. Kreatív szövegalkotás – Ókori blogger2. Online kvízzjáték – HyperQuest3. Fordítási verseny – Aenigmata Latina

A nevezés ingyenes.

Nevezési határidő: 2018. november 16.

Egy versenyző vagy csapat csak egy (al)kategóriára nevezhet.

1. versenykategória: Kreatív szövegalkotás – Ókori blogger

A versenyt két korosztály számára hirdetjük meg:

1.1: 10–14 évesek számára – **Ókori blogger.IUN.**

1.2: 14–18 évesek számára – **Ókori blogger.**

Feladat: egy fiktív ókori személy nevében kell blogot írni. A szöveget a versenyfordulón rendelkezésre álló idő (150 perc) alatt kell megalkotni. A fiktív karaktereket a versenyzők a versenyforduló megkezdésekor ismerik meg. Több karakter közül lehet majd kiválasztani, kinek a „bőrbe bebújva” kíván a versenyző blogot, blogposztokat írni. A karakterek

(szerepek) a lejjebb felsorolt témakörökhöz illeszkednek, a 2018–19-es versenyfelhívás tárgyköre nem fogja leszűkíteni a választható karakterek körét. A korábbi évek karaktereinek kínálata elérhető a verseny honlapján:

http://klf.btk.pte.hu/hu/hirek/hyperion_vereny

A zsűri a tárgyi, történelmi, kultúrtörténeti ismereteket, illetve a képzelőerőt, a blogposzt érdekességét, színességét és a szöveg minőségét veszi figyelembe az értékelésnél.

Segédeszközök: bármilyen segédeszközt lehet használni (saját jegyzet, könyv), illetve szabadon lehet keresgélni az interneten. A feladatot a versenyzőknek önállóan kell megoldaniuk a versenyforduló ideje alatt. Külső segítséget nem használhatnak. Az interneten talált szövegek betű szerinti átmásolása nem elfogadható.

Ajánlott témakörök és művek a felkészüléshez:

1) utazás, közlekedés, kalózkodás; 2) atléták, gladiátorok; versenyek, cirkusz, színház; 3) a nők helyzete; 4) a rabszolgák helyzete; 5) étkezés- és fürdő kultúra.

A közoktatásban használt történelem-, irodalom- és művészettörténet tankönyvek megfelelő fejezetei.

Hyperion: az Antik Gyűjtemény által szerkesztett adatbázis kapcsolódó újabb anyagai várhatóan októbertől lesznek elérhetőek.

Ph. Matyszak: *Antik Róma napi öt denariusból*. Budapest 2009.

Ph. Matyszak: *Antik Athén napi öt drachmából*. Budapest 2009.

Majoros J.: *Római élet: művelődéstörténeti segédkönyv a latin nyelv tanulásához*. Budapest 2000.

Ürögdi Gy.: *A régi Róma*. (több kiadásban)

Ürögdi Gy.: *Hogyan utaztak a régi rómaiak?* Budapest 1979.

Ürögdi Gy.: *Róma*. Budapest 1983.

T. Cornell – J. Matthews: *A római világ atlasza*. Budapest 1999.

N. Spivey – M. Squire: *Az antik világ panorámája*. Ford. Révy K. és Tomori G. Budapest 2005.

2. versenykategória: online kvíziáték – HyperQuest

A versenyt két korosztály számára hirdetjük meg:

2.1: 10–14 évesek számára – **HyperQuest.IUN**

2.2: 14–18 évesek számára – **HyperQuest**

2.3: a latin nyelv iránt érdeklődő 14–18 évesek számára – **HyperQuest.LAT**

Mindhárom alkategóriában 1–3 fős csapatok nevezhetnek. A döntőbe jutott csapatok az iskolai fordulóhoz képest egy főt cserélhetnek.

A 2.3 HyperQuest.LAT kategóriában nevezett csapatoknak legyen legalább egy tagja, aki képes latin nyelvű szöveget lefordítani szótár segítségével. Az elvárt tudásszint a középiskolai latinversenyeken szokásos 'maiores' (bővebben lásd lejjebb).

Feladat: a csapatoknak az interneten elérhető online feladatsort kell megoldaniuk, szintről szintre haladva. A következő szintre (mint a számítógépes játékokban) csak az előző szint sikeres teljesítésével lehet továbblépni. Az online kvíz belépő oldalának linkjét a versenyző

csapatok csak a versenyforduló megkezdésekor ismerik meg. A cél, hogy minél tovább jussanak el minél rövidebb idő alatt.

A versenyfordulón rendelkezésre álló idő: 150 perc.

A 2.3 HyperQuest.LAT alkatégoriában mindegyik szinten lesz egy-egy latintudást igénylő feladat is.

A középiskolai latin versenyek 'maiores' szintjén elvárt tudás, a 'minores' szinten túl: coniugatio I–IV, imperfecta és perfecta actio indicativus és coniunctivus (activum, passivum), participiumok és infinitivusok; accusativus / nominativus cum infinitivo, participium coniunctum és absolutum, gerundium, coniunctivusok főmondati használata, consecutio temporum.

Segédeszközök: bármilyen segédeszközt lehet használni (saját jegyzet, könyv), illetve szabadon lehet keresgélni az interneten. A feladatot a versenyző csapatoknak önállóan kell megoldaniuk a versenyforduló ideje alatt.

Ajánlott témakörök és művek a felkészüléshez:

A kultúrtörténeti kérdések idén a „**versenyzők, versenyek**” témakörhöz kapcsolódnak:

- Ókori görög és római atléták; sport- és egyéb versenyek; pánhellén játékok (Olümpiai játékok); kocsiversenyek; római gladiátor-viadalok.
- Héraklész, a legnagyobb mitikus „versenyző” és „bajnok”; Héraklész mítoszai és ábrázolásai; Héraklész kultusza Hellaszban és Rómában; a Héraklész-történetek átdolgozásai.
- Híres versenyzők, híres versenyek; versenyzők és uralkodók.

Szövegek: Homérosz: *Ilias* XXIII. ének; Vergilius: *Aeneis* 5.ének; Pauszaniász: *Görögország leírása*. Budapest 2000.

A közoktatásban használt történelem-, irodalom- és művészettörténet tankönyvek megfelelő fejezetei.

Hyperión: az Antik Gyűjtemény által szerkesztett adatbázis kapcsolódó újabb anyagai várhatóan októbertől lesznek elérhetőek.

Trencsényi-Waldapfel I.: *Mitológia*. Budapest 1960 (vagy későbbi kiadások), 207–248.

J.-C. Belfiore – Karsai Gy. (szerk.): *A görög és római mitológia lexikona*. Budapest 2008.

Mező F.: *Az olympiai játékok története*. Budapest 1929 (vagy későbbi kiadások), vagy <http://mek.oszk.hu/10400/10465/>

Tótfalusi I.: *Ki kicsoda az antik mítoszokban*. Budapest 1993.

V. Zamarovský: *Istenek és hősök a görög-római mondavilágban*. Budapest 1970.

3. versenykategória: Aenigmata Latina (fordítás latin nyelvről minores tudásszinten)

Ebben a versenykategóriában azoknak az iskolájukban latin nyelvet tanuló diákoknak a jelentkezését várjuk, akiknek tudásszintje a középiskolai latinversenyek 'minores' szintjének felel meg.

Minores tudásszint:

Névszóragozás: declinatiók I–V; fontosabb névmások (személyes, birtokos, visszaható névmás, qui quae quod, hic haec hoc, ille illa illud); melléknévfokozás és adverbiumképzés.

Igeragozás: coniugatio I–IV; Indicativus: imperfecta actio és praesens perfectum; a létige ragozása (ugyanezekben az igeidőkben).

Olyan diákok jelentkezését várjuk, akik legfeljebb egy éve tanulnak latint (vagyis 2017 szeptembere után kezdtek el latint tanulni).

(Azoknak, akik már régebb óta tanulnak latinul, azt javasoljuk, hogy a 2.3 HyperQuest.LAT versenykategóriában nevezzenek – egyedül vagy egy csapat „latinos” tagjaként.)

Feladat: egyszerű latin nyelvű szöveg lefordítása magyarra, és válaszadás a szöveghez kötődő képpel (antik ábrázolással) kapcsolatos kérdésre. A rendelkezésre álló idő 150 perc.

Segédeszközök: bármilyen segédeszközt lehet használni (szótár, saját jegyzet, könyv, illetve számítógép). A fordítás elkészíthető papíron vagy számítógépen. A versenyzők a sikeres megoldáshoz az interneten is szabadon kereshetnek. A feladatot a versenyzőknek önállóan kell megoldaniuk.

Ajánlott művek a felkészüléshez:

A 2017-18-as Hyperion verseny Aenigmata Latina archívuma:

http://klf.btk.pte.hu/hu/hirek/hyperion_verseny

Hyperion: az Antik Gyűjtemény által szerkesztett adatbázis kapcsolódó újabb anyagai várhatóan októbertől lesznek elérhetők.

A közoktatásban használt latin tankönyvek nyelvtani anyaga (a minores tudásszintnek megfelelően):

N. Horváth M. – dr. Nagy F.: *Latin nyelvkönyv I-IV*. OFI (NT-13119-419/NAT).

Nagy F. – Kováts Gy. – Péter Gy.: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. OFI (NT-02075).

Nevezés, jelentkezés

A nevezés és a részvétel ingyenes.

A versenyre a kitöltött jelentkezési lap elküldésével lehet.
A jelentkezési lap letölthető innen: http://klf.btk.pte.hu/hu/hirek/hyperion_verseny
E-mail: pecs.hyperion@gmail.com

Jelentkezést az iskola felelős képviselőjétől vagy felkészítő tanártól fogadunk el. Diákok egyéni jelentkezését csak akkor tudjuk elfogadni, ha ezt a felkészítő tanára jóváhagyta és kérdésünkre visszaigazolja. A jelentkezés elfogadásáról visszaigazolást küldünk.

A jelentkezéshez szükséges adatok:

- 1. A versenyző neve, a csapat névsora.**
- 2. A versenyző vagy csapat iskolájának pontos megnevezése és pontos postai címe.**
- 3. A versenyző vagy a versenyre nevező csapattagok osztálya.**

4. A versenyző vagy csapat melyik kategóriában/alkategóriában nevez be a versenyre? (Egy versenyző vagy csapat csak egy kategóriában nevezhet.)

5. A versenyző vagy csapat felkészítő tanárának neve és e-mailcíme.

6. Az 1. versenykategóriában nélkülözhetetlen adat: a versenyző névtelenségét biztosító jelige előzetes megadása (ezt a jeligét kell majd a blogokra ráírni).

7. A 2. versenykategóriában nélkülözhetetlen adat: a versenyre nevező csapat (közös) e-mailcíme (ez lehet például az egyik csapattag e-mailcíme is).

Versenynaptár: dátumok, határidők

Jelentkezési határidő: **2018. november 16.**

Első (iskolai) forduló: **2018. november 23.**

Első forduló, eredményhirdetés: **2018. január 5.**

Országos döntő a 10–14 éves korosztály számára: **2019. február 22.**

Országos döntő a 14–18 éves korosztály számára: **2019. február 23.**

Eredményhirdetés: **2019. március 15.**

Ünnepélyes díjátadás: **2019. május (a pontos helyszínről és dátumról később küldünk értesítést).**

Lebonyolítás

A verseny mindhárom kategóriában két fordulóból áll.

Az első forduló megszervezésére az iskolákat kérjük meg. A forduló megkezdése előtt néhány órával elküldjük az előzetesen regisztrált iskolai/szaktanári e-mailcímre a versenyfeladatokat. Az iskolai fordulón a rendelkezésre álló idő 150 perc. **Az 1. és a 3. kategóriában** az iskolai fordulót megszervező szaktanárok döntése, hogy a feladatok megoldását milyen formában kérik a versenyzőktől; bármilyen formát (papír vagy digitális) elfogadunk. **A 2. kategóriában** a forduló napján csapatonként egy internetkapcsolattal rendelkező, böngészésre alkalmas számítógép szükséges, amelyen keresztül az online kvíz megoldásán dolgoznak a csapatok a megszabott idő alatt.

Az iskolai forduló értékeléséhez az 1. és a 3. kategóriában a szaktanár kollégák segítségét kérjük. Az **1. kategóriában** az első forduló értékeléséhez az erre előzetesen vállalkozó felkészítő szaktanár kollégáknak elküldünk néhány jeligével ellátott munkát, és kérjük, jelöljék meg, hogy az általuk látott munkák közül melyeket javasolják továbbjutásra. A továbbjutásról a döntést a szakemberekből álló zsűri hozza meg, figyelembe véve a javaslatokat, illetve az országos döntőbe juttatható versenyzők számát. **A 2. kategóriában** (online kvíz) a háttérinformatikai rendszer rögzíti, hogy melyik csapat meddig (mikor és hányadik szintig) jutott el a rendelkezésre álló idő alatt. **A 3. kategóriában** kérjük, hogy a szaktanár kollégák a kijavított, lepontozott fordításokat e-mailben küldjék el verseny címére: pecs.hyperion@gmail.com. A javításhoz és pontozáshoz a segédletek letölthetők lesznek az iskolai forduló utáni naptól kezdve.

A 10–14 éves korosztályban továbbjutott csapatok számára a döntő megszervezésére az iskolákat kérjük meg, csakúgy, mint az első fordulóban.

A 14–18 éves korosztályban továbbjutott csapatok számára a döntő helyszíne Pécs és Budapest (azonos időben).

A döntőn rendelkezésre álló idő 150 perc. Az országos döntőbe jutottak munkáit **az 1. és 3. kategóriában** szakmai zsűri értékeli. A **2. kategóriában** (online kvíz) az informatikai rendszer rögzíti, melyik csapat meddig (mikor és hányadik szintig) jutott el a rendelkezésre álló idő alatt.

Díjátadó ünnepség

A díjakat ünnepi keretek között adjuk át. A 2019. májusra tervezett díjátadó ünnepünk műsorát, helyszínét és időpontját később hirdetjük ki.

A döntőbe jutott versenyzők emléklapot kapnak. Minden kategória első hat helyezettje díszoklevélben és jutalomban részesül.

Kapcsolat

A verseny honlapja: http://klf.btk.pte.hu/hu/hirek/hyperion_verseny

Mail: pecs.hyperion@gmail.com, klf@pte.hu

Szeretettel várjuk a nevezéseket a 2018–19 évi Hyperión Versenyre!

Kérdés esetén örömmel állunk rendelkezésre a fenti elérhetőségeken.

2018. szeptember 3.

Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Klasszika-Filológia Tanszék
Szépművészeti Múzeum, Antik Gyűjtemény, Éós